

have Valgernes særlige Ret og ikke Candidaternes, saa vilde der staae, at, naar en Candidat forlangte skriftlig Afstemning, skulde man skride dertil, uden at tilføie nogen som helst indskrænkende Betingelse; men der staaer: Saa skal man skride til skriftlig Afstemning, for at dele ham imellem, som er valgt, og dem af Candidaterne, som begjære, at deeltage i den skriftlige Afstemning; altsaa kun de Candidater, der ikke troe, at der ved Raaringen er stæet dem deres Ret. Dette er Appellen, og dette er dens Charakter, og derfor skal man give de Bedkommende, som føre Sagen, Leilighed til at paasee, at deres Forsvar skeer rigtigt, og som det bør skee. Den Mand, der her forlanges stillet ved Protokollen, — Noget, som uden dette Forslag synes at maatte staae Enhver, der ønskede det, frit for — er aldeles intet Andet end en Candidats Advocat; han staaer der paa hans Begne, for at forsvare hans Sag. Saaledes vil man kun kunne forstaae den hele Maade, hvorpaa dette Valg er organiseret; den svage Side ligger deri, at man i en Skynding skal gjøre en Handling færdig, som kræver Opmærksomhed og Flid, og den hidrører fra de eiendommelige Omstændigheder, hvori vi befandt os ved at gaae over til det Valghysem, hvortil vi ere komne; vi gjøre Ret i at bære Byrden deraf, indtil det falder bort af sig selv, naar vi engang komme derhen til, at man ikke med saa stor Fornemhed vrager de Valgere, som bære Landets Byrde, thi det er det, man nu gjør, naar man ikke lægger Afstemningshusene ud omkring i Landet og lader den skriftlige Afstemning staae 3 til 4 Dage at bevæge sig i. Saa længe man finder sig i, at Valgerne vrages igjennem alle de Midler, det er muligt, uden aldeles at kaste dem tilside, saa er dette Middel et af de taalelig brugbare, som under mange Omstændigheder har virket og vil virke godt. Jeg for mit Bedkommende vil ønske, at man under Behandlingen af Sagen kunde komme til Enighed om endnu ikke at lovgive derover, i det Haab, at Alle vilde komme til at begribe, at Offentligheden er tilstede, og at det, som her forlanges, ikke behøver at forlanges. Skulde vi ikke kunne komme til Enighed derom, saa at der tilsidst

skal finde Afstemning Sted om Ja eller Nei, saa vil jeg stemme Ja; men, som sagt, det var mit Ønske, at Enhver især maatte komme til den Erkjendelse, at det, som forlanges igjennem denne Lov, er det Naturlige, Sande og Rigtige, og at der ikke behøves nogen Lov derfor.

D. Müller: De Grunde, som tale imod Antagelsen af § 1, ligge ganske klart for den ærede Forsamlings Dine, nemlig at denne Bestemmelse udgaaer fra en Mistænktsomheds-aand, som man ikke bør give Næring, og at en saadan Bestemmelse vil foranledige, for ikke at sige fremkalde, at man vil søge at intimidere Valgerne eller indvirke paa deres frie Beslutning. Jeg skal kun berigtige et Par Misforstaaelser, hvori jeg mener, at den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 6te Valgtreds (J. A. Hansen) har gjort sig skyldig. Naar han saaledes talte om, at det Tilfælde, som for nogle Dage siden blev forhandlet her i Salen, nemlig Valget i Sorø Amts 1ste Valgtreds, skulde være et saadant, som kunde give Anledning til en Bestemmelse som den foreslaaede, da huffer det ærede Medlem ikke rigtigt; thi Tilfældet var dengang det, at der kun var ført een Liste, nemlig den saakaldte Valgliste, og den var kun ført af een Person, saa at der altsaa manglede den Control, som Valgloven bestemmer. Lad os nu ogsaa sætte det Tilfælde, at der havde været en god Ven, som Bedkommende havde anmodet om at blive tilstede og see paa, at Listen blev ført, saa vilde det dog ikke have nyttet det Mindste; thi det kunde dog ikke give den Garanti, som Valgloven forlanger ved at sige, at der skal være 2 Lister og 2 Personer. Dernæst bemærkede det samme ærede Medlem, at man kunde bøde paa Manglen i saadanne Tilfælde som de af mig nævnte, ved at enhver Candidat lod en Person møde ved Stemmegivningen; men jeg indseer ikke, at det kan gjøre det Allermindste. Lad os tænke os det Tilfælde, at en Godseier fremstiller sig som Candidat og sætter sin Forvalter til at see paa, om alle Godsets Tæstebønder og Huusmand stemme paa ham, hvad kan det saa nytte, at den Huusmand, der optræder som Godseierens Modcandidat,